

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ตามนโยบายการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ตามแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ที่ได้กล่าวไว้ว่า รัฐต้องการเร่งขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อเป็นการยกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้นนั้น นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันที่ได้พัฒนาเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูง ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยกำลังบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถสูงขึ้น เพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวได้ทัน ต่อความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ตลอดจนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้ดีขึ้นได้ และการที่จะพัฒนากำลังคนให้มีความรู้ความสามารถตามต้องการนั้น ย่อมต้องอาศัยการจัดการศึกษาให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง มีประสิทธิภาพเพียงพอ โดยเฉพาะการให้การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ดังที่ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ (2535:25) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า

ประเทศไทยกำลังพัฒนาเป็นระยะๆ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ แต่เมื่อปัญหาที่เกิดจากแผนพัฒนานั้นมีอยู่ 2 ปัญหา ซึ่งแก้ไขไม่ได้คือ ความยากจนในชนบทและความเหลื่อมล้ำระหว่างคนที่ได้เปรียบอยู่แล้วกับคนที่เสียเปรียบ สิ่งที่จะช่วยแก้ไขในเรื่องนี้ได้คือการศึกษา และแน่ใจว่าการศึกษาที่จะช่วยได้จริงๆ คือการมัธยมศึกษา การประถมศึกษา นั้นเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะทำให้คนดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ แต่ประชาชนต้องการความก้าวหน้า ต้องการยกฐานะของตนให้สูงขึ้น ต้องอาศัยการมัธยมศึกษา

แต่จากการดำเนินงานการจัดการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ยังคงได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับเพียง 6 ปี และนักเรียนที่จบการศึกษาภาคบังคับแล้วเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ ดังที่สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 1-2) ได้ระบุไว้ว่า "ร้อยละของนักเรียนที่ศึกษาต่อในระดับ

มัธยมศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ในปีการศึกษา 2531-2532 ที่ผ่านมา ได้แก่ 43.73 46.33 ตามลำดับ" และเมื่อได้ศึกษาถึงสาเหตุของการไม่เรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา พบว่ามีสาเหตุที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. สภาพที่ตั้งของโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ห่างไกลบ้าน เด็กต้องเดินทางไกลและการคมนาคมระหว่างบ้านและโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่สะดวก

2. ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ไม่สามารถส่งบุตรหลานเรียนต่อได้

3. ผลการเรียนในระดับประถมศึกษาอยู่ในเกณฑ์อ่อน

4. ช่วยผู้ปกครองทำงานบ้าน และช่วยทำงานอาชีพเพื่อเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ครอบครัว

5. ผู้ปกครองไม่เห็นคุณค่าหรือประโยชน์ของการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษา

(สำนักงานการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับพื้นฐาน, 2535:3)

จากสภาพการณ์ดังกล่าว รัฐบาลได้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการขยายการศึกษาระดับพื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้นจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2533 มอบหมายให้สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติได้ดำเนินงานขยายโอกาสทางการศึกษาระดับพื้นฐาน โดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 ซึ่งในปีการศึกษา 2535 นี้มีโรงเรียนที่อยู่ในโครงการขยายโอกาสรวมทั้งสิ้น 2,633 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 179,320 คน โดยประมาณ (สำนักงานการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับพื้นฐาน, 2535:21) โดยมีหลักการดำเนินงานดังนี้

1. จัดการศึกษาในลักษณะให้เปล่า และไม่บังคับ
2. สนองผู้เรียนที่ต้องการเรียนต่อจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. ขยายโอกาสทางการศึกษาในชนบทให้มากเป็นพิเศษ
4. จัดการศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น

ในส่วนของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) นั้น มุ่งให้นักเรียนได้ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองเพื่อให้เป็นพื้นฐานสำหรับการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ โดยเน้นความต้องการของท้องถิ่นและประเทศชาติ ในด้านโครงสร้างของหลักสูตร ประกอบด้วยวิชาบังคับแกน วิชาบังคับเลือก วิชาเลือกเสรี และ

กิจกรรม โดยมีรายละเอียดแต่ละวิชาดังนี้

1. กลุ่มวิชาภาษา ประกอบด้วยวิชาภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ โดยวิชาภาษาไทยเป็นวิชาบังคับแกน 4 คาบ/สัปดาห์/ภาคเรียน วิชาภาษาต่างประเทศไม่อยู่ในกลุ่มวิชาบังคับ
 2. กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ประกอบด้วยวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ เป็นวิชาบังคับแกน 3 คาบ/สัปดาห์/ภาคเรียน ยกเว้นวิชาคณิตศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่จัดอยู่ในวิชาบังคับ
 3. กลุ่มวิชาสังคมศึกษา เป็นวิชาบังคับแกนและบังคับเลือกอย่างละ 2 คาบ/สัปดาห์/ภาคเรียน
 4. กลุ่มวิชาพัฒนาศิลกภาพ ประกอบด้วยวิชาพลานามัยและศิลปศึกษา โดยมีวิชาพลานามัยเป็นวิชาบังคับแกน 1 คาบ/สัปดาห์/ภาคเรียน เป็นวิชาบังคับเลือก 2 คาบ/สัปดาห์/ภาคเรียน ส่วนวิชาศิลปศึกษาอยู่ในวิชาบังคับแกน 1 คาบ/สัปดาห์/ภาคเรียน
 5. กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ประกอบด้วยวิชาการงานและอาชีพ โดยวิชาการงานเป็นวิชาบังคับเลือก 2 คาบ/สัปดาห์/ภาคเรียน ส่วนวิชาอาชีพไม่เป็นวิชาบังคับ
- ส่วนวิชาเลือกเสรี นักเรียนสามารถเลือกเรียนได้จากทุกกลุ่มวิชา ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ชั้นละ 10 คาบ/สัปดาห์/ภาคเรียน ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชั้นละ 13 คาบ/สัปดาห์/ภาคเรียน

(สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535:42-44)

กลุ่มวิชาภาษาซึ่งประกอบด้วยวิชาภาษาไทยและวิชาภาษาต่างประเทศ เป็นกลุ่มวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญ ดังที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับภาษาว่า "ภาษา นอกจากจะเป็นเครื่องมือสื่อสารแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดของชนทั่วโลกแล้วยังเป็นเครื่องแสดงให้เห็นวัฒนธรรม อารยธรรมและเอกลักษณ์ประจำชาติด้วย" (กรมศิลปากร, 2526:1) นอกจากนี้ ม.ล.บุญเหลือ เทพสุพรรณ (2523:3) ได้ให้ความสำคัญของการสอนภาษาว่า "การสอนภาษาควรได้รับความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งในวงการการศึกษา" นอกจากนี้ภาษายังใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษา อันจะส่งผลต่อการประสบผลสำเร็จในชีวิตได้ ดังที่สุจริต เพียรชอบและสายใจ อินทร์พรหม (2523:2) ได้อธิบายไว้ว่า

ความสำคัญของภาษาไทยอีกประการหนึ่งนั่นก็คือ ช่วยให้ผู้ที่มีความสามารถทางภาษา ประสบผลสำเร็จในชีวิตหรือในการดำเนินกิจการต่าง ๆ ผู้ที่มีความสามารถทางภาษาสูง เมื่อมีความคิดริเริ่มใหม่ ๆ ใด ๆ ขึ้นแล้ว สามารถใช้ภาษาไทยพูดหรือเขียน แสดงความคิดเห็นนั้น ๆ ออกมาเป็นที่ประจักษ์ ให้ผู้อื่นได้รับรู้และเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไปได้

นอกจากนี้ภาษาไทยยังใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ ดังที่รัฐปะนีย์ นาครทรรพ และประภาศรี สีหอำไพ (2520:3) กล่าวว่า "การเรียนภาษาไทยมีความสำคัญ กล่าวคือต้องให้เป็นเครื่องมือสำหรับค้นคว้าวิชาการต่าง ๆ ให้กว้างขวางออกไป ไม่ว่าจะเป็นวิชาอะไร ย่อมต้องใช้ภาษาไทยเป็นสื่อในการสอนทั้งสิ้น"

ดังนั้นวิชาภาษาไทยจึงได้รับการกำหนดให้เป็นวิชาบังคับในหลักสูตรทั้งมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายมาโดยตลอด และการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้ประสบผลสำเร็จตามความคาดหวังนั้น เป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งเพราะการเรียนการสอนภาษาไทยที่ดีนั้นย่อมทำให้นักเรียนมีพัฒนาการทางภาษาที่ดี อันเป็นปัจจัยสำคัญในการที่จะสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม คริสสุตา จริยากุล (2526:11-12) ได้กล่าวถึงสภาพการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่ สรุปได้ว่า ครูต้องเปลี่ยนแปลงแนวการสอน วางแผนการสอนจากการบอกและท่อง มาเป็นการส่งเสริมความรู้โดยการรู้จักคิด ค้นคว้า แก้ปัญหา และไม่หาความรู้ด้วยตนเอง ครูควรใช้อุปกรณ์เพื่อเสริมการสอน การจัดกิจกรรมเสริมความรู้ นั้น ครูต้องสัมพันธ์กับผู้บริหารและครูภาษาไทยด้วยกันเองเพื่อสะดวกในการดำเนินการเรียนการสอน

แต่ในด้านสภาพของการเรียนการสอนภาษาไทยในแต่ละโรงเรียนยังแตกต่างกัน โดยเฉพาะในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้ประสบปัญหาต่าง ๆ มาก ดังที่ ก่อ สวัสดิทานิชย์ (2535:24) กล่าวว่า "การปฏิบัติงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานั้น ประสบกับปัญหาอุปสรรคมากมาย หลายแห่งขาดครู หลายแห่งใช้อาคารเรียนซึ่งไม่สมบูรณ์แทบทุกแห่งขาดตำราเรียน และอุปกรณ์การสอน" ซึ่งสอดคล้องกับคณะกรรมการประเมินผลโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ (2535:9-10) ได้สรุปปัญหาและอุปสรรคไว้ดังนี้

1. อาคารสถานที่ไม่เพียงพอ ขาดอาคารเรียน อาคารประกอบ ตลอดจนห้องจัดกิจกรรมส่งเสริมการสอน

2. วัสดุอุปกรณ์บางประเภทยังขาดแคลน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องโรเนียว เป็นต้น
3. อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอ
4. บุคลากร มีจำนวนไม่เพียงพอ และวุฒิสภาวิชาเอกไม่ตรงกับที่สอน
5. งบประมาณได้รับล่าช้า และมีจำนวนไม่เพียงพอใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอน
6. การประชาสัมพันธ์เพื่อชักจูงเด็กเข้าเรียนต่อ ยังทำได้ไม่ครอบคลุมทั้งอำเภอ และ
ขาดการประสานงานและวางแผนร่วมกันของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
7. การประสานงานการขยายโอกาสทางการศึกษา ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ยังไม่
มีการสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรที่แน่ชัด จากหน่วยงานระดับนโยบายเจ้าสังกัด
8. ประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่มีฐานะยากจน ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาต่อใน
ระดับมัธยมศึกษาและต้องการให้เด็กช่วยทำงานบ้าน ผู้ปกครองบางคนในท้องถิ่นนิยมส่งบุตรหลานไป
ทำงานหารายได้ให้ครอบครัว

นอกจากนี้ พิบลขวัญ ขวัญเมือง (2534:194) ได้ทำการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคใน
ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ได้แก่ ขาดงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ครูมีความรู้
เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารหลักสูตรไม่เพียงพอ บุคลากรไม่เพียงพอ ขาดงบประมาณในการจัดหา
บุคลากรภายนอกมาช่วยสอน จัดครูเข้าสอนไม่ตรงตามวุฒิ ตลอดจนอาคารสถานที่ไม่เพียงพอต่อ
ความต้องการใช้ในการเรียนการสอน

เขตการศึกษา 11 เป็นเขตการศึกษาที่มีอัตราการเรียนต่อของนักเรียนต่ำกว่าเขตการ
ศึกษาอื่น ๆ ตามที่สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2535:50-51) ได้รายงานไว้ว่า ในปีการศึกษา 2532
นักเรียนที่จบจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 11 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,134,826 คน แต่มี
นักเรียนเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 158,454 คน และสังกัด
สำนักงานการศึกษาเอกชน จำนวน 36,941 คน เท่านั้น นอกจากนี้เมื่อพิจารณาด้านรายได้ของ
ผู้ปกครองยังพบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่ประชาชนมีรายได้ต่ำกว่าทุก ๆ ภาค ดังที่
สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2531:30) ได้ระบุไว้ว่า "จำนวนรายได้โดยเฉลี่ยต่อปีต่อคน ในเขต
กรุงเทพมหานคร 21,944 บาท ภาคกลาง 11,446 บาท ภาคเหนือ 9,557 บาท
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6,257 บาท และภาคใต้ 10,447 บาท" และเมื่อได้พิจารณาถึง
รายได้ของประชาชนเฉพาะในเขตการศึกษา 11 นั้น ปรากฏว่ามีจำนวนครัวเรือนในหมู่บ้านที่มีราย

ได้ต่ำกว่า 6,000 บาทต่อปี อยู่จำนวนมาก ดังที่สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2532:40-44) ได้ระบุไว้ดังนี้ "จำนวนครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่า 6,000 บาท ในเขตจังหวัดนครราชสีมา มีจำนวน 65,697 ครัวเรือน จังหวัดบุรีรัมย์ 68,697 ครัวเรือน จังหวัดศรีสะเกษ 69,516 ครัวเรือน จังหวัดสุรินทร์ 62,612 ครัวเรือน และจังหวัดชัยภูมิ 43,037 ครัวเรือน" ซึ่งนับได้ว่าประชาชนที่อยู่ในเขตการศึกษานี้มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมาก อันส่งผลกระทบต่อการศึกษาของบุตรหลาน ทำให้อัตราการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาต่ำไปด้วย เนื่องจากผู้ปกครองไม่สามารถส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาได้

ดังนั้นการดำเนินงานตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งจัดการศึกษาในลักษณะที่เป็นการให้เปล่า จึงนับว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนที่อยู่ในเขตการศึกษานี้ เนื่องจากเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนที่อยู่ในชนบทและมีฐานะยากจน ได้เข้าเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาชั้นมากขึ้น รวมทั้งยังเปิดโอกาสให้นักเรียนที่จบจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปแล้วหลาย ๆ ปี ได้มีโอกาสกลับเข้ามาเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาอีกด้วย

จากสภาพดังกล่าว จึงเป็นที่น่าสนใจว่าในส่วนของการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติ และเป็นวิชาบังคับตามหลักสูตรมัธยมศึกษาชั้นต้น นับได้ว่าเป็นบทบาทใหม่ของ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการและครูภาษาไทยในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรที่จะได้มีการศึกษาถึงสภาพและปัญหาที่แท้จริงในการเรียนการสอนภาษาไทยที่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการและครูภาษาไทยประสบอยู่ โดยศึกษาในด้านการใช้หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร การใช้วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อที่จะได้นำผลการศึกษามาเสนอให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงสภาพที่เป็นจริง ตลอดจนปัญหาที่เกิดขึ้น อันเป็นข้อมูลที่จะเอื้อประโยชน์ต่อการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตการศึกษา 11
2. เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตการศึกษา 11

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 11 จำนวน 401 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ และครูภาษาไทย
2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตการศึกษา 11 ซึ่งครอบคลุมสภาพและปัญหาที่สำคัญในด้านการเรียนการสอนภาษาไทย ดังต่อไปนี้
 - 2.1 การใช้หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร
 - 2.2 วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน
 - 2.3 การใช้สื่อการเรียนการสอน
 - 2.4 การวัดและประเมินผลการเรียน
 - 2.5 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สถานการณ์เรียนการสอนภาษาไทย หมายถึงความเป็นจริงที่ได้ปฏิบัติเพื่อให้การเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร อันประกอบด้วยด้านการใช้หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียน และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ปัญหาการเรียนการสอน หมายถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน อันประกอบด้วยปัญหาในด้าน การใช้หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ หมายถึงข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ ของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ

ครูภาษาไทย หมายถึงข้าราชการครูที่ทำหน้าที่สอนวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ

วิชาภาษาไทย หมายถึงวิชาที่เปิดสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ทุกราชวิชา

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึงโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

เขตการศึกษา 11 หมายถึงอาณาเขตที่รวมหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการศึกษา ซึ่งแบ่งตามสภาพภูมิศาสตร์และวัฒนธรรม ได้แก่ โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ในจังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ และสุรินทร์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของโรงเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน ในเขตการศึกษา 11 ซึ่งใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาระดับชั้นพื้นฐานและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้นำไปพิจารณากำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
2. เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน และโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั่วไปให้เหมาะสมและมีคุณภาพ